

HA 10.02.93 (10/2)
Dø for Bosnia?

Å dømme etter utenriksministerens uttalelser i Stortinget 1. februar om norske avdelingers mulige deltakelse i kampinnsats på Balkan, og Aftenpostens leder 3. februar — og etter den ordsnille forsvarsministers planmessige nedbryting av vårt forsvar — har man funnet en ny rolle for restene. Vi skal forsvare et rettferdighetens, folkefellesskapets Europa mot den voksende nasjonalismens galskap, nå særlig på Balkan.

Krig er politikk videreført med andre midler, het det engang. Det slenges ut mulige samlingsmerker for Balkan-innsatsen, EF, FN, NATO, KSSE, uten vurdering av hva en felles innsats krever av organisasjon og viten. Hvem kan/skal organisere, bygge opp, samkjøre og lede?

Når man lettvtint ytrer seg om at norske avdelinger bør kunne ofre liv og blod for et slikt kors-tog, burde man begynne med å studere Balkans, særlig Serbias historie. Krefter i den serbiske generalstab, med Russlands ryggdekning, utløste den første verdenskrig. I den annen verdenskrig ble kunstproduktet Jugoslavia under Titos brutale ledelse en saneringspost mellom øst og vest. Tyskerne greide ikke å pasifisere Balkan. Og selv Churchill satset på kommunisten Tito framfor den kongetro gerilja. Nasjonalismen på Balkan er ingen lilleputt.

Jugoslavia er ikke det eneste kunstig produserte land som brekkes opp. I et foredrag i Oslo 2. februar advarte forsvarsministeren mot nasjonalistiske tendenser, med all mulig grunn. Rent bortsett fra at det var «nasjonalistiske tendenser» som førte Norge fram til status som selvstendig nasjon i 1814 og var motiv for motstanden i 1940 og krigsårene. Hvem skal være dommer i nasjonalistkrigene lenger øst?

Norske tropper skulle, frivillig eller beordret, delta i en pasifiseringsekspedisjon, faktisk et slags straffekorps e. l. på Balkan. Mot hvem? Serbere, kroater, bosniere? Hvem skal avgjøre hvem stridsstyrkene skal settes inn mot? En slags FNs, EFs, KSSEs «krigsforbryterdomstol» i Oslo? Etter at ledelsesapparatet, det politiske og militære er funnet, må man finne ut hvem som skal være fienden.

Det var naturlig for norske soldater å betrakte inntrengeren, den tyske krigsmakt, som fienden i 1940. Men med hva slags motivasjon skal norske avdelinger kunne gå løs på f. eks. serbere?

Med hvilken entusiasme skulle norske vanlige styrker være villi-

ge til å bli drept, såret eller lemlestet i kamp f. eks. mot serbere for en stoltenbergsk-holstsk idé om forsvar for verdensrettferdigheten? Rent bortsett fra at vi har mindre og mindre å slåss med, er det på tide at man får denne virkelighetsfjerne diskusjonen ned på nøkternt bakkenivå.

Hamar, 3. februar 1992.

Anton Olstad.

102821